

Dat kan groener

Tuinkruiden, siergrassen, duurzame bloemen: bij deze drie kleinschalige Amsterdamse plantenkwekers kun je het hele jaar terecht voor nieuwe aanplant voor tuin of balkon. 'Mensen rijden er zelfs voor om.'

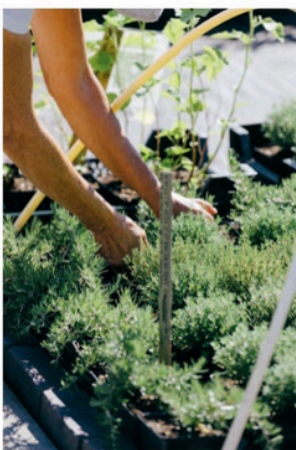
TEKST MILA VAN DE WALL
FOTO'S ON A HAZY MORNING

Paul Wiering (67)
Biologische Kwekerij
Wiering in Geuzenveld

Na wat moestuinen en schuurtjes duikt Kwekerij Wiering op aan je rechterhand, op het stadslandbouwterrein van Mijn Stadstuin aan de rand van Nieuw-West. Een groot veld vol vakken gevuld met tuinplanten, kruiden, niet-woekerende bamboesoorten en siergrassen. Tussen de vakken staat de kweker met een tuinslang in zijn handen. Hij is net een paar maanden ziek geweest en nu aan de betrende hand. Hij moet eigenlijk rustig aan doen, maar ja, de planten moeten bewaerd worden. "Dat is nogal een klus," zegt Paul Wiering. "Zoals je ziet, gaat dat met de hand. Wij hebben veel kruiden die niet van nattigheid houden, dus ik kan niet zomaar een sproeier aanzetten."

"Wij" zijn Paul Wiering en zijn partner Boukje Trilling (64), die onlangs met prepensioen ging om ook fulltime op de kwekerij te werken. Ze zijn er bijna iedere dag, maar volgens de website is de kwekerij alleen open op afspraak. "Omdat Paul ziek was, laten we dat even zo. Maar mensen kunnen gewoon bellen hoor."

Het terrein is helemaal open en heeft geen kas of overkapping. Wat doen ze als het regent? Wiering: "Nou, gewoon, een

'Mensen vonden het maar flauwekul'

regenpak aan. Bij noodweer schuilen we bij de buren."

Twee bezoekers lopen aarzelend het terrein op. Wiering roept: "Laat weten als je plantjes hebt uitgezocht, dan help ik je met oppakken."

In eerste instantie komt de geboren en getogen Amsterdammer met de lage bromstem misschien wat norsig over, maar stelt een klant een vraag over tuinieren, dan barst hij enthousiast los en kan hij bijna niet meer ophouden. Het is dan ook zijn passie, altijd al geweest.

Paul Wiering, naast zijn partner Boukje Trilling: 'Ik kan hier niet zomaar een sproeier aanzetten.'

Wiering is twaalf jaar zelfstandig kweker, sinds zes jaar in Nieuw-West. "Ik heb ook altijd op markten gestaan, daardoor heb ik een trouwe klantenkring opgebouwd. Mensen komen van heinde en verre hier-naartoe gereden."

Wiering is erg bevlogen als het gaat over biologisch kweken: "Ik heb mijn hele leven in het groen gewerkt en moest regelmatig met gif werken. Dan kom je thuis en hangen de vellen aan je handen. En dan heb ik het nog niet eens over wat het met de natuur doet. Dat wilde ik niet

meer. Toen ik net begon met biologisch kweken vonden mensen het maar flauwekul. Dat is gelukkig veranderd, mensen willen nu juist duurzame planten en rijden er zelfs voor om."

Het leukst is de verbinding die groen teweeg kan brengen, zegt Wierings. "We werken steeds vaker mee aan bewoners-initiatieven waarbij we bijvoorbeeld bakken vullen met planten, die bewoners zelf gaan verzorgen. Dat maakt een verschil voor zo'n buurt joh. En mensen waarderen het echt, dat is het mooiste." >>

Planten in de herfst

Het najaar is het ideale moment om de (gevel)tuin te beplanten of planten te verplaatsen. De bodem is dan namelijk nog relatief warm en vochtig; de perfecte omgeving voor planten om goed te 'wortelen'. In het voorjaar kunnen ze vervolgens hun energie steken in groeien en bloeien. Dit geldt ook voor plantenbakken op balkon, stoep of dakterras. Vergeet dan niet om regelmatig water te geven, ook in de winter en het vroege voorjaar.

Bio of eco?

Helaas is het nog bij te weinig mensen bekend: planten (en bollen) van tuincentra, bouwmarkten en bloemisten worden doorgaans opgekweekt met pesticiden. Hierdoor worden insecten en de bodem vergiftigd en neemt de biodiversiteit af. Wil je de natuur en de beestjes helpen, dan kun je beter gifvrije planten gebruiken.

Het keurmerk 'biologisch' is een certificaat en garandeert dat een kweker werkt zonder gif en kunstmest en met biologische grond. Veel kleinschalige kwekerijen gebruiken ook geen gif, maar hebben (nog) geen keurmerk. Zij noemen zichzelf ecologisch, duurzaam of natuurvriendelijk. Een betrouwbaar landelijk overzicht van gifvrije kwekers vind je op biotuinwijzer.nl.

‘Podcast aan, lekker schoffelen en ik kom tot rust’

Alies Fernhout (50)
Biologische kwekerij
De Tuinakker in
Osdorp

“Kijk, dit zijn de moederbedden.” Alies Fernhout loopt met haar schop langs drie lange banen vol planten met bloemen in allerlei kleuren, omrand met paden van gras. “Door zaden of stekken kun je van een zo’n moederplant wel honderd plantjes maken, of meer.”

Het is een warme zomeravond vol vogelgeketter. Kwekerij De Tuinakker in Osdorp lijkt een sprookje: overal zemen bijen en hommels en hier en daar fladdert een vlinder. Aan de oostkant kijk je uit over de weilanden, een idylle aan de rand van de stad.

Ruim vijftien jaar is Fernhout werkzaam als hovenier. “Ik leg ecologische tuinen aan

die goed zijn voor de biodiversiteit. Daarnaast hergebruik ik zoveel mogelijk materialen en werk ik met biologische grond en planten die gif- en kunstmestvrij zijn. Tot mijn frustratie was het altijd heel moeilijk om grote aantallen gifvrije planten te vinden. Dus ben ik, toen ik hier in 2017 kwam wonen, zelf planten gaan kweken. In eerste instantie alleen voor mijn eigen hoveniersbedrijf, maar sinds 2021 ook voor particulieren.”

Anderhalve dag per week huurt ze iemand in om te helpen op de kwekerij. Zo kan ze tuinplanten leveren aan twee biologische winkels in Amsterdam. Ook kunnen particuliere klanten online plan-

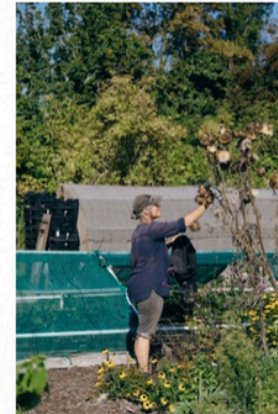
ten bestellen en ophalen. “Het klaarzetten van die bestellingen doe ik ’s avonds en in het weekend, net als al het andere werk dat er nog bij komt kijken, zoals water geven en onkruid wieden.”

Heeft ze daar dan nog wel zin in als ze overdag ook al tuinen heeft aangelegd? Fernhout schiet in de lach: “Jazeker! Het is hard werken, maar ik doe het graag. Podcast aan, lekker schoffelen en ik kom tot rust. Het klinkt misschien raar, maar ik ben helemaal gek op deze kleigrond, ik word er blij van.”

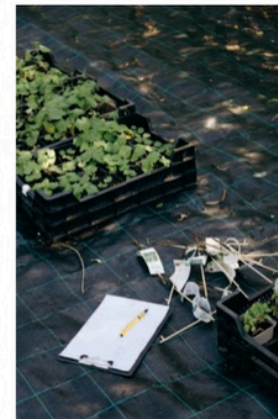
Dat ze een speciale band met de grond heeft, is niet vreemd. Sinds 2018 zet ze zich in voor het behoud van de Lutkemeer-

polder, met de gelijknamige stichting en sinds 2022 ook samen met Voedselpark Amsterdam. Nu reikt het uitzicht nog ver, over een tijdje zal het volgebouwd zijn. De kwekerij mag blijven bestaan, maar wordt dan letterlijk omsloten door hoge ‘distributiedozen’, zoals nu al het geval is aan de westkant.

De juridische strijd is volgens Fernhout niet afgesloten. “De gemeente kan het nog terugdraaien. Het is lastig, maar niet onmogelijk. Het Vondelpark is ook ooit gered van bouwplannen. Wie weet ziet de politiek ook nog het licht. Ik heb nog steeds hoop, wat mij betreft gaan we die polder redden.” >>

Alies Fernhout: “Ik ben helemaal gek op deze kleigrond!”

Geheim adres

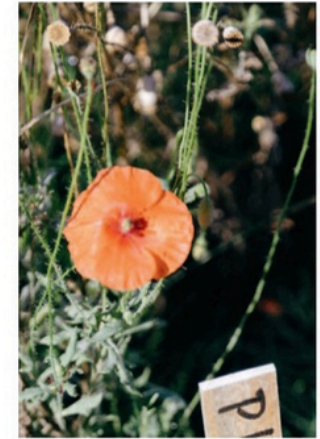
Kwekerij nummer vier wordt door plantenliefhebbers het best bewaarde geheim van Westerpark genoemd: Groen Genoegen, van Volkstuinpark Nut en Genoegen, opgezet door kweker Marian van de Berg. Ze is werkzaam als filmoperateur en runt de kwekerij in haar vrije tijd. Vrijwillig, want alle winst gaat naar de kas van de volkstuinvereniging. Groen Genoegen is geopend van april tot en met juni. In deze periode vind je er zowel de gebruikelijke tuinplanten als bijzondere liefhebbersplanten.

Groen Genoegen
Instagram: @groengenoegen

24 september Open Dag

Zondag 24 september houden de vier kwekerijen op deze pagina’s gezamenlijk een Amsterdamse Open Kwekerijen Dag. Ze zijn dan te bezoeken van 11.00 tot 16.00 uur.

Dagmar van Wijngaarden: 'Maandenlang was ik op zoek naar een geschikt stuk land.'

Dagmar van Wijngaarden (51) Duurzame kwekerij & pluktuin Noorderbloemen in Noord

"Kijk nou, is het niet magisch?" Dagmar van Wijngaarden werpt een liefdevolle blik op een krat vol miniplanten die ze niet heeft gestekt. "Dit vind ik het allerleukst van kweken. Dat gepriegel met zaden en stekjes: heerlijk."

Van Wijngaarden is de oprichter van Noorderbloemen, sinds vorig jaar actief op het terrein van 50/50 Green van het Leger des Heils op de Heggerankweg in Noord. Tijdens de coronacrisis raakte de groentetuin in verval, dus toen ze aanklopte met een plan voor een heuse plantenkwekerij en pluktuin werd ze met open armen binnengehaald. "Voorwaarde is dat ik het hele jaar dagbesteding creëer voor het Leger des Heils. Nou, dat is geen enkel probleem. Kijk maar eens hoe groot het hier is, er is genoeg te doen."

Het terrein leent zich inderdaad goed voor een korte wandeling. Meterslange moederbedden vol bloeiende en geurende planten, rijen bloemen voor de pluktuin, een verkoophoek met uitgestalde planten, een grote kas vol stekjes, een voorbeeld-

schaduwtuin, een groot kweekbed waar plantjes in kratten groter groeien voor de verkoop – en dit allemaal omgeven door gras, struiken en bomen.

Bij de aanleg vorig jaar kreeg Van Wijngaarden hulp van Marian van den Berg (kwekerij Groen Genoegen, zie kader), freelancekweker Daniel Naamani en van kunstenaar Elspeth Diederix (The Miracle Garden in West). Samen maakten ze het ontwerp voor de bloembedden en werd het assortiment bepaald. "Deze kanjers helpen me nog steeds en ik heb ook een aantal fantastische vrijwilligers."

Behalve bij Noorderbloemen werkt Van Wijngaarden drie dag per week als huisarts in haar eigen praktijk in Oud-West. Hoe combineert ze dat? "Dat kan vooral door mijn geweldige team op de praktijk. Daarnaast heb ik geen kinderen, maar wel een

'Dat gepriegel met zaden en stekjes: heerlijk'

gezonde man en fitte ouders." Lachend: "Zo heb ik alle tijd en ruimte om deze hobby compleet uit de hand te laten lopen."

Die hobby begon zeventien jaar geleden in haar achtertuin in West. "Mijn buurvrouw en vriendin Elspeth Diederix en ik verwijderden onze schutting om samen in het tuinieren te duiken."

Hierna volgde een parttime hoveniersopleiding en in 2021 een stage bij kwekerij De Hessenhof in Ede. "Intussen was ik naar Noord verhuisd en wilde ik een eigen kwekerij beginnen. Maandenlang was ik op zoek naar een geschikt stuk land, totdat deze plek op mijn pad kwam, vlak bij mijn huis."

De liefde voor groen en natuur kreeg Van Wijngaarden van huis uit mee. "Mijn vader is bodemdeskundige en mijn moeder werkt bij PAN-Nederland, een organisatie die strijdt tegen het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Biologisch kweken is voor mij, en voor iedereen die hier werkt, dus heel logisch. Ook was de groentetuin van het Leger des Heils al duurzaam."

Dat gifvrije kweken is, naast haar fascinatie voor zaaien en stekken, de belangrijkste reden achter het bestaan van Noorderbloemen. "Ik wil laten zien dat duurzame planten helemaal niet kleiner zijn, niet zieliger, maar juist het tegenovergestelde. Deze planten zijn op natuurlijke wijze opgekweekt in de buitenlucht – dat betekent sterke wortels en een sterke basis. En zo veel beter voor de natuur, daar doen we het voor." <<